

Begrepsliste til IP, PLM og DPIA

(dato: 28. april 2022)

Begrep	Beskrivelse/forklaring
Aksess	Å gi noen tilgang til personopplysninger. Det anses som en behandling av personopplysninger når en person gis tilgang eller får tilgjengeliggjort personopplysninger om andre, f. eks. at en gis bruker-rett i et system der det lagres personopplysninger.
Automatisert behandling	Når behandlingen gjøres helt eller delvis av en maskin eller et program, uten at en faktisk person gjør konkrete vurderinger. En slik behandling vil som regel medføre en større risiko for personvernet.
Behandlingsansvarlig (GDPR artikkel 4 nr. 7)	En fysisk eller juridisk person, en offentlig myndighet, en institusjon eller ethvert annet organ som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes; når formålet med og midlene for behandlingen er fastsatt i unionsretten eller i medlemsstatenes nasjonale rett, kan den behandlingsansvarlige, eller de særlige kriteriene for utpeking av vedkommende, fastsettes i unionsretten eller i medlemsstatenes nasjonale rett.
Databehandler (GDPR artikkel 4 nr. 8)	En fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institusjon eller ethvert annet organ som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige.
Datakilde	Et sted der personopplysningene ligger lagret eller hentes fra, f. eks. en database eller et register. Det anses som en behandling av personopplysninger at personopplysninger registreres, lagres, deles eller hentes fra en datakilde.

Den registrerte	Den personen det behandles personopplysninger om.
Evaluerer	En behandling av personopplysninger for å vurdere informasjon og evt. konkludere.
Felles behandlingsansvar	Når to eller flere behandlingsansvarlige sammen fastsetter formålene med og midlene for behandlingen, og de hver for seg har faktisk innflytelse på hvordan personopplysningene skal behandles.
Fullmektiger	En person som har fått fullmakt fra en annen til å handle for vedkommende.
Helseopplysninger (GDPR artikkel 4 nr. 15)	Personopplysninger om en persons fysiske eller psykiske helse, herunder om ytelse av helsetjenester, som gir informasjon om personens helsetilstand. Denne typen personopplysninger anses som en særlig kategori av personopplysninger og skal behandles med varsomhet.
Institusjonstilknytning	Opplysninger som knytter seg til at en person bor, oppholder seg eller får behandling på en institusjon. Dette kan f.eks. skje dersom adressen som er registrert på personen er en institusjon, og ikke en privat bolig. I denne sammenheng tolkes institusjonsbegrepet vidt, og gjelder f.eks. fengsel, barnevern/barnehjem, sykehus eller behandlingssenter. Slike adresser eller lokasjonstilknytning, kan i noen tilfeller anses som gradert informasjon som er beskyttelsesverdig. Se kode 4, 6 og 7.
Kode 4, 6 og 7 (Koden brukes i det sentrale folkeregistrets system)	Kodene relaterer seg til folkeregisterloven og beskyttelsesinstruksen, og gjelder begrensninger knyttet til en persons opplysninger. Disse kodene er innvilget kun etter vurdering av bestemte offentlige myndigheter. Kode 4 betyr klientadresser, det vil si at en person er bosatt på en institusjon f. eks. innen rusomsorg eller asylmottak. Adresseopplysninger er tilgjengelige for

	enkelte offentlige myndigheter som har tilgang til opplysninger fra folkeregisteret. Kode 6 betyr at opplysningene anses som strengt fortrolige, og vil si at innhold som gjøres kjent for andre kan forårsake stor skade. Personer underlagt denne koden kan ha fiktivt navn og personnummer. Opplysninger om deres adresse skal ikke være kjent for andre og utlevering skjer i samråd med politi eller barnevernstjenesten. Kode 7 betyr at opplysningene er fortrolige, og vil si at innhold som gjøres kjent for andre kan forårsake skade. Kode 6 og 7 innebærer at opplysninger om adresse og annen geolokaliserende informasjon ikke skal gis ut til noen. Det at en person er ansatt, er pasient eller en elev i Oslo kommune, er et eksempel på geolokaliserende opplysninger. Andre opplysninger enn adressen må gis vern mot innsyn, slik som navn, bilde, e-postadresse (evt. annet som kan knyttes til personen).
Løsningseier	Den som bestiller prosjektet og som eier det prosjektets arbeid resulterer i. Kan også refereres til som oppdragsgiver.
Overvåkning	En behandling av personopplysninger som innebærer at en eller flere personer monitoreres eller observeres ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Det kan være via kamera eller som en del av sporing av gjenstander som en mobiltelefon eller en bil. Se også «sporing». Overvåkning der enkeltpersoner kan gjenkjennes, vil som regel innebære høy risiko for personvernet.
Personer med partsinteresse	En person som har rett til informasjon (f. eks. personopplysninger) om andre, i lys av sin tilknytning til saken eller personen. Formålet vil være å kunne ivareta egen eller andres interesser, slik at en får informasjon om en person en vanligvis ikke ville hatt innsyn i. Dette gjelder en person som oppfyller partsvilkår etter forvaltningslovens regler med følgende ordlyd: <i>person som</i>

	<i>en avgjørelse retter seg mot eller som saken ellers direkte gjelder.</i>
Personopplysninger (GDPR artikkel 4 nr. 1)	Enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person («den registrerte»); en identifiserbar fysisk person er en person som direkte eller indirekte kan identifiseres, særlig ved hjelp av en identifikator, f.eks. et navn, et identifikasjonsnummer, lokaliseringsopplysninger, en nettidentifikator eller ett eller flere elementer som er spesifikke for nevnte fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sosiale identitet.
Personopplysninger av følsom karakter	Personopplysninger som ikke defineres som særlige kategorier, men som det likevel vil være grunn til å behandle med større varsomhet enn alminnelige personopplysninger. Ut ifra kontekst, kan det f.eks. være fødselsnummer, opplysninger om personlige forhold, om økonomi, relasjoner til andre, personlige karaktertrekk m.m. Når det gjelder fødselsnummer kan dette anses som en følsom personopplysning fordi det foreligger risiko for misbruk hvis uvedkommende får tilgang. F.eks. kan personnummer, sammen med annen informasjon, brukes til identitetstyveri. I tillegg brukes ofte fødselsnummer som identifikator i mange offentlige tjenester, og kan derfor misbrukes til å få uautorisert tilgang til informasjon. Datatilsynet anbefaler at fødselsnummer kun behandles når det er nødvendig for å gjøre sikker identifisering av en person eller skille personer fra hverandre. Fødselsnummer skal som hovedregel krypteres før det deles med andre.
Prosjekteier	Linjeledelsens representant i prosjektet og den som er ansvarlig for prosjektets effektmål.
Risikoeier	Alle med mål- og resultatansvar på operativt nivå i virksomheten er ansvarlig for å håndtere den risikoen som er tilstede for de arbeidsoppgavene de er ansvarlige for.

Sammenstilling	Når det hentes eller settes sammen personopplysninger fra flere kilder, f. eks. ved at det kombineres, sammenlignes eller avstemmes personopplysninger fra ulike steder.
Sporing	Å følge en persons handlinger eller bevegelsesmønster ved hjelp av tekniske hjelpemidler. For eksempel ved å følge en persons bevegelse via mobil eller klokke, følge en person på videokamera, eller ved å lagre en persons bevegelseshistorikk på nett eller i dokumenter. Se også «overvåkning».
Stor skala	Begrepet må vurderes konkret med utgangspunkt i formål og risiko for å krenke personvernet. Vurderingen gjøres med utgangspunkt i norsk befolkning og punktene under må ses i sammenheng. For eksempel: jo flere variabler, dess mindre krav til antall for å anses som stor skala. Er variablene særlige kategorier eller av følsom karakter, anses risikoen for større. Følgende faktorer vurderes: • antall registrerte som berøres, enten som et spesifikt antall eller som en andel i den relevante populasjonen • Mengden og/eller spennvidden i personopplysningene som behandles, herunder antall variabler og detaljeringsgrad • Databehandlingens varighet (kort, tidsavgrenset, langvarig/permanent) • Regelmessighet eller frekvensen av behandlingen (opplysningen innhentes en gang, flere ganger, regelmessig, kontinuerlig m.m.) • Behandlingens geografisk omfang (lokalt, regionalt, nasjonalt, internasjonalt, globalt)
Systematisk behandling	Behandlingen er satt i et system (enten organisatorisk eller metodisk), og innsamlingen av personopplysningene skjer som følge av en plan eller strategi i virksomheten.
Systemeier	Virksomhet som har et særskilt ansvar for et gitt IKT-system. Dette kan variere fra en virksomhet til en annen.

Systemforvalter	Virksomhet som systemeier har pekt ut som operativt ansvarlig for et informasjonssystem på vegne av systemeier.
Særlige kategorier personopplysninger (GDPR art. 9)	Personopplysninger om rasemessig eller etnisk opprinnelse, politisk oppfatning, religion, filosofisk overbevisning eller fagforeningsmedlemskap, samt behandling av genetiske opplysninger og biometriske opplysninger med det formål å entydig identifisere en fysisk person, helseopplysninger eller opplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering.
Sårbare registrerte personer	Personer som ikke har gode forutsetninger for å kunne ivareta sine interesser, eller forstå konsekvensene av behandlingen av deres personopplysninger, f.eks. barn, psykisk syke, asylsøkere, eldre, pasienter, mv. Se også «Ubalanse i styrkeforhold»; den registrerte i et ujevnt styrkeforhold vil kunne vurderes som sårbar i visse kontekster.
Tilgjengeliggjøring/ tilgjengelighet	Begrepet kan vise til en type behandling av personopplysninger, dvs. når en eller flere personer får tilgang til andres personopplysninger. Personopplysningene flyttes ikke fra et sted til et annet, men personen får tilgang til personopplysningene der de befinner seg. Det kan også relatere seg til et krav om hvordan informasjon skal gjøres tilgjengelig for andre. Dette bør være basert på de kravene virksomheten har satt til informasjonssikkerhet, f. eks. hvem som skal ha tilgang, når og hvordan.
Tredjeland	Land som ikke er inkludert i EU/EØS. Ofte relateres dette til om tredjelandet er godkjent eller ikke for behandling av personopplysninger. Dette handler om at land utenfor EU/EØS ikke er bundet av GDPR, og dermed kan ha mindre strenge regler knyttet til behandling av personopplysninger.
Ubalanse i styrkeforhold	Dette gjelder mellom personer der den ene parten står i et overordnet forhold til den andre, og en snakker gjerne om en sterk part mot en svak part. Det kan skje gjennom

	aldersforskjell, erfaringsforskjell, styringsbestemmelse og rolleforskjell. Eksempler er leder og ansatt, lærer og elev, behandler og pasient, behandlingsansvarlig og den registrerte. I et ujevnt styrkeforhold er det ofte slik at den registrerte ikke har reell mulighet til innflytelse på behandlingen av opplysningene. Virksomheten må vurdere konkret om det kan være vanskelig for en person å utøve sine rettigheter uten at det føles ubehagelig, eller der en person kan føle seg presset til en viss handling. Se også «sårbare registrerte personer».
Utlevering	Å gi ut eller dele personopplysninger til en annen virksomhet eller personer utenfor egen virksomhet. Det vil si at personopplysningene faktisk flyttes fra ett sted til et annet.
Verge	En person som har i oppgave å ivareta en annens interesser, og derfor handler på den personens vegne. Ofte vil dette gjelde for personer som av ulike årsaker ikke er i stand til å ivareta egne interesser. Det kan f.eks. gjelde forvaltning av økonomiske midler eller personlige saker.